România vrea să atragă nomazii digitali și le oferă viză. Este însă suficient?

Autori:

Corina Mîndoiu, Partener Asociat, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Iulian Pasniciuc, Senior Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Nomazii digitali sau angajații de oriunde, pe care, încă de anul trecut, statele s-au străduit să-i atragă și convingă să-și cheltuiască banii local, oferindu-le de la vize de lucru până la scutiri de taxe, sunt doriți acum și de România. Recent, Senatul a aprobat un proiect de lege care ar urma să le ofere posibilitatea să obțină o viză de ședere temporară, în anumite condiții, unele mai birocratice și complicat de îndeplinit. Așadar, care sunt avantajele și dezavantajele propunerii legislative și ce modificări ar putea fi luate în considerare de Camera Deputaților, forul decident în acest caz?

Potrivit noului proiect de act normativ adoptat de Senat, **nomadul digital** este acel străin angajat cu contract de muncă la o companie înregistrată în afara României, care prestează servicii prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor. Tot **nomad digital** este și străinul care deține o companie înregistrată în afara României, în cadrul căreia prestează servicii prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor și poate desfășura activitatea de angajat sau activitatea din cadrul companiei, de la distanță, prin folosirea tehnologiei informației și comunicațiilor.

Astfel, acești nomazi pot obține o viză de lungă ședere, dacă doresc să călătorească și să rămână pe teritoriul României, în timp ce continuă să obțină venituri din prestarea activităților desfășurate la distanță.

Bine de știut. În acest scop, trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să dispună de mijloace de întreținere obținute din activitatea pe care o desfășoară, în valoare de cel puțin trei ori câștigul salarial mediu brut lunar din România pentru fiecare dintre ultimele 6 luni

anterioare datei depunerii cererii de viză, precum şi pentru întreaga perioadă înscrisă în viză, și să desfășoare activități din care obțin venituri, de la distantă, prin folosirea tehnologiei informației și comunicațiilor. Proiectul Senatului nu precizează însă cum anume va face nomadul dovada că utilizează tehnologia informației.

Și acum vine partea complicată, pentru că orice nomad digital are nevoie de o întreagă listă de documente, pentru a-și putea obține viza, și anume: un contract de muncă încheiat cu o companie înregistrată în afara României, prin care să facă dovada prestării de servicii la distanță, prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor sau dovada administrării la distanță și prin utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor a unei companii înregistrate de cel puțin trei ani la data solicitării vizei de acesta în afara României; un document eliberat de compania angajatoare sau pe care o deține, prin care să fie prezentate toate datele de identificare și de contact, precum și domeniul său de activitate și informații privind reprezentanții legali ai companiei.

Nomadul mai are nevoie și de o scrisoare de intenție, în care trebuie să detalieze scopul deplasării în România și activitățile pe care intenționează să le desfășoare aici. Iar șirul documentelor necesare nu se oprește aici. Mai e nevoie de un atestat al faptului că, la data solicitării vizei, el sau, după caz, compania pe care o deține, are achitate la zi impozitele, taxele și alte contribuții obligatorii, precum și că nu este înregistrat cu acte și fapte care au sau au avut ca efect evaziunea fiscală și frauda fiscală.

În plus, este necesară rezervarea unui bilet de călătorie valabil până la destinație, permisul de conducere, cartea verde, o dovadă a asigurării medicale pe întreaga perioadă de valabilitate a vizei, cu acoperire de cel puțin 30.000 euro, un atestat al mijloacelor de întreținere obținute din activitatea desfășurată, în cuantum de cel puțin trei ori

câștigul salarial mediu brut lunar din România pentru fiecare dintre ultimele 6 luni anterioare datei depunerii cererii de viză (dar și pentru întreaga perioadă înscrisă în viză) și o dovadă a asigurării condițiilor de cazare. Îi mai trebuie nomadului și un certificat de cazier judiciar sau alt document cu aceeași valoare juridică.

Desigur, dacă autoritatea română competentă mai găsește necesar să solicite altceva, nomadul trebuie să prezinte și alte documente doveditoare.

În cazul în care vrea să își prelungească viza, din nou birocrație, pentru că nomadului îi mai trebuie contractul de muncă, dovada prestării muncii la distanță, prin utilizarea, desigur, a tehnologiei, un document din partea angajatorului prin care să fie prezentate toate datele de identificare și de contact ale companiei, precum și dovada realizării unui venit de cel puțin trei ori câștigul salarial mediu brut, lunar, pentru perioada pentru care se solicită prelungirea dreptului de ședere (prima prelungire a dreptului de ședere temporară se acordă pentru o perioadă de 6 luni).

De clarificat. Deși, cum am văzut, statul intenționează să ceară tot felul de acte și hârtii, proiectul de lege nu vorbește deloc despre membrii familiei nomadului digital, condițiile în care îl pot însoți și cum pot intra în România. În plus, obținerea vizei nu este foarte simplă, eliberarea ei putând dura până la 60 de zile de la depunerea cererii.

De asemenea, trebuie luat în calcul și impactul asupra statutului fiscal al angajatului pentru că munca la distanță în România, pentru orice perioadă mai lungă de 183 de zile de-a lungul a 12 luni consecutive, ar putea să ducă, de exemplu, la tratarea angajatului ca rezident fiscal și în România, dar și în țara de origine în același timp.

Angajatul poate, totodată, să fie supus impozitelor locale asupra veniturilor salariale. Condițiile tratatelor existente

privind dubla impozitare pot anula regulile locale în funcție de circumstanțele individuale. De exemplu, un tratat fiscal internațional prevede, în general, o scutire pentru impozitele pe venitul țării gazdă pentru sejururi mai mici de 183 de zile, sub rezerva anumitor condiții.

Probleme ar putea apărea și în zona contribuțiilor la asigurările sociale. În general, o persoană este obligată să plătească asigurările sociale în țara în care prestează activitatea de muncă. Prin urmare, angajatorul străin ar trebui să verifice dacă are obligații locale de raportare și colectare a securității sociale și dacă trebuie să se facă aranjamente speciale în conformitate cu normele relevante în România.

Pe de altă parte însă, cu toate neajunsurile lui, proiectul reprezintă un pas înainte, pentru că reglementările legale actuale nu conțin prevederi referitoare la o posibilă ședere a unui „angajat de oriunde”, pentru obținerea unei vize de lucru/muncă fiind necesară existența unui angajator sau a unui beneficiar de servicii român. Și din punct de vedere procedural birocrația cu care se confruntă nomadul este mai mică decât cea cu care se confruntă un doritor de viză de muncă, întrucât „pentru scop de muncă”, procesul poate dura și șase luni, dacă ne gândim că este necesară echivalarea studiilor sau obținerea unui aviz de muncă.

Depunerea proiectului de lege în Parlament a fost motivată de „potențialul uriaș al României în turism și în atragerea unor profesioniști”, viza pentru nomazii digitali fiind văzută ca un instrument ce poate atrage resurse financiare în economie. De altfel, la începutul lui 2021, The Digital Nomad Index punea România pe locul trei, după Canada și Marea Britanie, într-un top al atractivității muncii de acasă – cu o viteză medie de internet broadband 188 mb/s, un cost al internetului de 7,5 euro și o chirie de 323 euro.

Da, potențial există, doar că, așa cum a fost aprobat de către

senatori, proiectul nu reușește să îl atingă. Cu alte cuvinte, dacă ne propunem ca România să atragă nomazii digitali, legiuitorii ar trebui să aibă în vedere și clarificarea problemelor ce pot apărea în privința contribuțiilor sociale.